

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 28.6.2010
COM(2010)340 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o ugotovitvah, pridobljenih med statističnim raziskovanjem o intenzivnih sadovnjakih nekaterih vrst sadnega drevja, ki so ga izvedle države članice leta 2007, ob upoštevanju Direktive 2001/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2001

SEC(2010)776 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o ugotovitvah, pridobljenih med statističnim raziskovanjem o intenzivnih sadovnjakih nekaterih vrst sadnega drevja, ki so ga izvedle države članice leta 2007, ob upoštevanju Direktive 2001/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2001

1. UVOD (PODROČJE UPORABE, OZADJE, NACIONALNA ZAKONODAJA)

Za opravljanje nalog, ki so ji dodeljene v okviru skupne kmetijske politike (SKP) in z določbami Evropske unije (EU), ki urejajo skupno ureditev trga v sektorju sadja in zelenjave, mora biti Komisija vedno natančno obveščena o pridelovalni zmogljivosti intenzivnih sadovnjakov glavnih vrst sadnega drevja v EU ter imeti na voljo srednjeročne ocene pridelave in ponudbe na trgu.

Za zagotavljanje informacij o naslednjih dejavnikih, ki prispevajo k pridelovalni zmogljivosti intenzivnih sadovnjakov sadnega drevja, se vsakih pet let opravi osnovno raziskovanje o glavnih vrstah sadovnjakov v EU: sorte, starost rastlin in gostota strnjenih sadovnjakov. Nekatero državo članico ob tej priložnosti zbirajo še podatke o drugih dejavnikih, kot so specializacija kmetije, tehnično vodenje sadovnjaka, uporabljena delovna sila, skladiščenje in trgovina itd.

Ta raziskovanja se izvajajo od leta 1977. Osnovno raziskovanje iz leta 2007 o intenzivnih sadovnjakih nekaterih vrst sadnega drevja je izvedlo 27 držav članic EU ob upoštevanju Direktive 2001/109/ES¹ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2001 in v skladu z Odločbo Komisije 2002/38/ES z dne 27. decembra 2001² o določitvi parametrov raziskovanj in kode ter standardnih pravil za strojno čitljivo obliko podatkov.

V skladu s členom 4(4) Direktive 2001/109/ES države članice pošljejo Komisiji metodološko poročilo o tem, kako je bila študija izvedena.

To poročilo o ugotovitvah, pridobljenih med raziskovanjem leta 2007, je predloženo v skladu s členom 7 Direktive 2001/109/ES. Poročilo temelji na ugotovitvah služb Komisije in zlasti uporabi predloženih podatkov, pripomb in ugotovitev držav članic iz metodološkega poročila (člen 4(4) Direktive 2001/109/ES).

Države članice morajo v skladu s pogoji iz člena 4 Direktive št. 2001/109/ES obvestiti Komisijo o rezultatih teh raziskovanj pred 1. oktobrom leta, ki sledi referenčnemu letu. Datumi so navedeni v Prilogi 1 k temu poročilu (glej delovni delovni dokument služb Komisije).

Podatki vseh držav članic so bili poslani v skladu s pravili in tehničnimi parametri iz Odločbe Komisije 2002/38/ES.

¹ UL L 13, 16.1.2002, str. 21.

² UL L 16, 18.1.2002, str. 35.

2. OBSEG IN VSEBINA

2.1. Vrste, za katere se opravi raziskovanje (iz zakonodaje EU in drugih zakonodaj)

V osnovnem raziskovanju leta 2007 so bile za vrste, za katere so posamezne države članice opravile raziskovanja, upoštevane zahteve iz Priloge k Direktivi 2001/109/ES, vrste pa so bile predstavljene v Odločbi Komisije 2008/690/ES z dne 4. avgusta 2008³. Te vrste so prav tako navedene v Prilogi 2 k temu poročilu (glej delovni dokument služb Komisije). Bolgarija, Nemčija, Irska in Španija so prostovoljno poslale podatke o intenzivnih sadovnjakih, ki pridelujejo jabolka in/ali hruške, ki niso namenjena za uporabo kot namizno sadje.

2.2. Kmetijska gospodarstva (najnižji prag za kmetijska gospodarstva in/ali sadovnjake)

V skladu s členom 1(3) Direktive 2001/109/ES se „raziskovanje [...] uporablja za vsa kmetijska gospodarstva s površinami, posajenimi s sadnim drevjem, če je pridelano sadje v celoti ali večinoma namenjeno za trg“. V praksi se razmere med posameznimi državami članicami razlikujejo, saj so med njimi države brez praga (tj. vsa kmetijska gospodarstva so vključena v raziskovanje) in tudi države s pragom, ki se določi na ravni držav članic (na primer 15 na Češkem, 50 v Franciji in 100 v Latviji). Razen tega so nekatere države članice spremenile svoje prage za posamezna raziskovanja.

3. VRSTA RAZISKOVANJA, ORGANIZACIJA RAZISKOVANJA IN ČASOVNI RAZPORED (REFERENČNI DATUM)

Tabela, v kateri so povzeti nacionalni postopki raziskovanj, je vključena v Prilogo 3 k temu poročilu (glej delovni dokument služb Komisije). Metodološko je najpomembnejša značilnost raziskovanj iz leta 2007 to, da vključujejo:

- (a) celovit seznam na Češkem, Danskem, v Nemčiji, na Irskem, v Latviji, v Litvi, na Nizozemskem, v Avstriji, Sloveniji, na Slovaškem, Finskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu,
- (b) vzorčenje mej površin v Španiji in
- (c) vzorčno raziskovanje kmetij v drugih državah članicah.

Nekatere države članice so imele posebne pripombe glede raziskovanja, načina in pogojev, v katerih je bilo pripravljeno ter načina in pogojev pridobivanja rezultatov. V spodnji tabeli so povzete nekatere od teh pripomb.

³ UL L 225, 23.8.2008, str. 14.

CZ	<p>Na Češkem je bilo raziskovanje prvič organizirano leta 2007.</p> <p>Čeprav so bila v preteklosti organizirana podobna raziskovanja z naslovom „Popis sadnega drevja in grmov“, je zadnje takšno raziskovanje potekalo leta 1980. Od takrat je češki statistični urad zbiral osnovne podatke o pridelavi sadja kot del „Končnega raziskovanja o rastlinski pridelavi“ in „Raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev“ (v nadaljnjem besedilu: raziskovanje strukture).</p> <p>Raziskovanje o sadovnjakih, ki je prvo tovrstno raziskovanje, zagotavlja natančne informacije o sajenju sadnega drevja na Češkem.</p>
EE	<p>Raziskovanje o intenzivnih sadovnjakih leta 2007 je bilo prvo tovrstno raziskovanje v Estoniji. Raziskovanje je potekalo skupaj z raziskovanjem strukture kmetij leta 2007. Značilnosti raziskovanja so bile dodane vprašalniku o raziskovanju strukture za leto 2007, in sicer v ločenem delu. V zvezi z izvajanjem raziskovanja niso bile navedene nobene težave. Večina sort je lokalnih.</p>
IE	<p>Zbrana je bila velika količina dodatnih informacij, vendar le za nacionalne namene.</p> <p>To je vključevalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ali je pridelovalec sodeloval v sistemu zagotavljanja kakovosti, (b) ali je bil pridelovalec član organizacije proizvajalcev, (c) podatke o številu zaposlenih, (d) podatke o proizvodnih zmogljivostih in načinih pobiranja pridelka, (e) podatke o značilnem pridelku in vrednosti pridelka, (f) podatke o prodajnih možnostih pridelovalca, (g) podatke o prihodnjih razvojnih načrtih pridelovalca, (h) podatke o pridelku in vrednosti organske pridelave jabolk.
IT	<p>Raziskovanje o sadovnjakih se v Italiji izvaja od leta 1977 in je pomembna oporna točka v sektorju sadnega drevja.</p> <p>Raziskovanje o sadovnjakih je potekalo vsakih pet let med letoma 1977 in 2007.</p> <p>Cilj raziskovanja je zbrati podrobne informacije o površinah glavnih kmetijskih gospodarstev s sadnim drevjem in relativni pridelovalni zmogljivosti za usmeritev trga. Raziskovanje upošteva zakonodajo EU (Direktiva 2001/109/ES), pri čemer zagotavlja tudi podatke za uporabo pri ocenjevanju nacionalnih računov. Zagotavlja tudi informacije o strukturi kmetijskih gospodarstev in pridelavi sadja na njih ter vplivu politike na ta sektor; prav tako omogoča posodabljanje seznama kmetijskih gospodarstev.</p>
GR	<p>Raziskovanje o sadovnjakih vključuje vsa kmetijska gospodarstva, na katerih se goji ena ali več od navedenih osmih vrst sadnega drevja v običajnih nasadih.</p> <p>Običajni nasadi so zemljišča z drevjem, ki je posajeno v posebni ureditvi, tako da so zemljišča gosti nasadi s sorazmernim številom dreves na 1000 m², kar je odvisno od uporabljenega sistema sajenja (redko sajenje, gosto sajenje, npr. palmeta pri jabolkih in hruškah, itd.). Običajni nasadi so razdeljeni na NEMEŠANE in MEŠANE običajne nasade.</p> <p>Nemešani običajni nasadi so nasadi, na katerih je zasajena le ena vrsta sadnega</p>

	<p>drevja, npr. le breskova drevesa ali le jablane in tako naprej.</p> <p>Mešani običajni nasadi so nasadi, na katerih je zasajenih več vrst drevja skupaj, npr. pomarančevci in oljke ali hruške in jablane ali breskova in češnjeva drevesa itd., pri čemer so drevesa ene vrste zasajena med drevesi druge vrste v urejeni in ne popolnoma naključni ureditvi. Prav tako mora biti vrsta z manjšim številom dreves zasajena vsaj na 100 m². Če drevesa te vrste ne obsegajo 100 m², se obravnavajo kot razpršena, čeprav so zasajena v običajnem redu. Mešani nasad se obravnava kot običajni le, če drevesa različnih vrst sestavljajo strnjen običajni nasad, pri čemer ni pomembno, ali so drevesa v nasadu iz iste družine.</p>
ES	<p>Vrsta raziskovanja je bila raziskovanje mej površin (MAST – <i>Marco de Áreas y Segmentos Territoriales</i>), ki se v Španiji uporablja že od začetka devetdesetih let 20. stoletja. Raziskovalci prihajajo iz podjetja, ki izvaja terensko delo španskega sistema za kmetijsko zavarovanje, pri čemer vsako leto sodelujejo pri raziskovanju MAST.</p>
FR	<p>Raziskovanje omogoča boljšo opredelitev in opis dejavnikov, ki vplivajo na proizvodno zmogljivost sadovnjakov, kot so sorte, starost, gostota strnjenega nasada itd. Te značilnosti so bistvene za natančne napovedi (obseg in časovni razpored proizvodnje).</p> <p>Vprašalnik vključuje poleg vprašanj, ki jih zahteva EU, tudi tri dodatne skupine vprašanj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cilj raziskovanja je bilo tudi poznavanje obsega proizvodnje za trg in glavnih tržnih poti, ki jih uporabljajo pridelovalci sadja. Vendar je to le delna študija tržnih poti sadja ob začetnem vzpostavljanju na trgu in ne celotne dejavnosti tistih, ki so vključeni v trženje. 2. Dodatne informacije o gojenju intenzivnih sadovnjakov. 3. Zbiranje informacij o stalni delovni sili in o sezonski ali začasni delovni sili, ki jo zaposlujejo na kmetijskih gospodarstvih za pridelavo sadja. <p>Glavni cilji raziskovanja so zato podatki o naslednjih točkah:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proizvodne strukture: lokacija, velikost, specializacija uporab, raba zemljišča; • stalna in sezonska delovna sila; • zmogljivost skladiščenja sadja; • metode pridelave v zvezi z namakanjem, zaščita pred vremenom, kot je slana, specifikacije, ki se uporabljajo za različne vrste; • površina, gostota in starost strnjenega nasada, nadzorovana proizvodna zmogljivost glede na sorto vsake vrste; • proizvodna in distribucijska veriga iz kmetijskega gospodarstva (prvo dajanje v promet) glede na vrsto; • glavne kmetijske prakse za obdelovanje intenzivnega sadovnjaka.

HU	<p>Kakor leta 2001, so bile popisovalcem med terenskim raziskovanjem pri opredelitvi vsakega intenzivnega sadovnjaka v pomoč zemljiške knjige vzorčenih občin. Poleg tega so bili na voljo ortofoto posnetki (ki jih je zagotovil inštitut za geodezijo, kartografijo in daljinsko zaznavanje) za občine, ki imajo vsaj pet intenzivnih sadovnjakov. Ortofoto posnetki so omogočili pravilno opredelitev in ločevanje vsakega intenzivnega sadovnjaka na podlagi oznak mej med posameznimi sadovnjaki.</p> <p>Za opredelitev sort so popisovalci prejeli priročnik, ki vsebuje opise z barvnimi fotografijami/slikami. Opisi zajemajo med drugim značilnosti sadja, dobo zorenja, obliko drevesa in njegove rastne značilnosti. Vse te informacije so prispevale k strokovni in kakovostni opredelitvi sort.</p> <p>Vprašalniki za leto 2007 so vsebovali vnaprej natisnjene podatke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vsi podatki iz raziskovanja iz leta 2001 so bili vključeni v vprašalnik za leto 2007. Pri izpolnjevanju vprašalnika so bile uporabljene le navedene kode. Izpolniti je bilo treba le tista podatkovna polja, v katerih so se prejšnje informacije razlikovale od trenutnih. Obrazec je zajemal poseben stolpec za vnos sprememb. Če so bili podatki za obe leti enaki, je bilo treba polje s podatki v posebnem stolpcu pustiti neizpolnjeno. • V primeru intenzivnih sadovnjakov, ki so bili zasajeni po letu 2001, so bile na voljo le nekatere informacije iz MARD-CAO, in sicer identifikacijska številka nasada, bruto površina, koda vrste in podatki o lastniku. Na vprašalnike je bilo mogoče vnaprej natisniti le te podatke. Vse ostale informacije je bilo treba izpolniti na obrazcu; mogoča je bila le posodobitev vnaprej natisnjenih podatkov, ker so se podatki od časa sajenja spremenili. <p>Med izvajanjem (terenskega raziskovanja) ni bila potrebna prisotnost lastnika. Vendar so lahko zanesljivejšje informacije v primeru nekaterih točk, kot so sorte v sadovnjaku, predvideno leto izkrčitve itd., zagotovili le lastniki. Zato so popisovalci v številnih primerih vzpostavili stik z lastnikom in skupaj izpolnili obrazce. Slednji pristop je prav tako omogočil posodobitev podatkov o lastniku.</p> <p>Ocenjena površina sadovnjakov z jablanami, hruškami, breskvami in marelicami, leta 2007</p> <table border="1" data-bbox="328 1417 1174 1664"> <thead> <tr> <th>Vrsta sadja</th> <th>Ocenjena površina (ha)</th> <th>Varianca v %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Jablane</td> <td>34 906</td> <td>0,9824</td> </tr> <tr> <td>Hruške</td> <td>2 878</td> <td>0,5267</td> </tr> <tr> <td>Breskve</td> <td>5 787</td> <td>1,5462</td> </tr> <tr> <td>Marelice</td> <td>5 216</td> <td>1,3635</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zbirni podatki na občinski, regionalni in nacionalni ravni so bili primerjani z letnimi statističnimi podatki o pridelavi sadja in podatki iz prejšnjih let.</p>	Vrsta sadja	Ocenjena površina (ha)	Varianca v %	Jablane	34 906	0,9824	Hruške	2 878	0,5267	Breskve	5 787	1,5462	Marelice	5 216	1,3635
Vrsta sadja	Ocenjena površina (ha)	Varianca v %														
Jablane	34 906	0,9824														
Hruške	2 878	0,5267														
Breskve	5 787	1,5462														
Marelice	5 216	1,3635														
MT	<p>Podatki so se zbirali z raziskovanjem strukture, ker je Malta potrebovala le podatke o skupni površini zemljišč, posajenih z breskovimi drevesi.</p>															

PL	<p>Prvo raziskovanje o sadovnjakih na Poljskem je bilo organizirano leta 1998, drugo pa leta 2004. Obe raziskovanji sta bili opravljene zaradi nacionalnih potreb, vendar sta večinoma upoštevali metodologijo EU. Raziskovanji sta bili podobni raziskovanju iz leta 2007 o intenzivnih sadovnjakih nekaterih vrst sadnega drevja, vendar rezultati niso bili poslani Eurostatu, ker Poljski ni bilo treba poslati teh podatkov. Leta 2007 je bilo opravljeno tretje raziskovanje o sadovnjakih v skladu z zahtevami EU, rezultati so bili aprila 2008 poslani Eurostatu. Raziskovanje je zadovoljilo potrebe Eurostata, pa tudi nacionalne potrebe.</p> <p>Glavni cilj zadnjega raziskovanja (leta 2007) je bilo pridobiti podatke o namiznih jabolkih in namiznih hruškah glede na neto površino, vrsto, starost dreves in gostoto strnjene nasada ter tudi podatke o breskvah in marelicah glede na neto površino. Obseg raziskovanja je bil razširjen zaradi vključitve značilnosti za potrebe nacionalnih uporabnikov, in sicer na zajemanje podatkov o drugih vrstah sadnega drevja in grmov ter nasadih jagodičja. V raziskovanje so bile prav tako vključene nekatere informacije o lastnikih in kmetijskih gospodarstvih.</p> <p>Raziskovanje je obravnavalo le kmetijska gospodarstva za pridelavo sadja, ki je v celoti ali večinoma namenjeno za trg.</p> <p>Dodatne značilnosti so se zbirale le za nacionalne potrebe. Te so vključevale površino in število dreves po starostnih razredih in pridelavo sadja za naslednje vrste: slive, višnje, češnje, marelice, breskve, orehe in jabolane glede na vrsto podlage (nizka drevesa, srednje velika in velika drevesa).</p> <p>Površina in število sadnih grmov ter površina nasadov jagodičja (za nacionalne namene) za naslednje vrste: leska, kosmulja, rdeči ribez, črni ribez, malina, jagoda, vrtna jagoda, aronija, borovnica, vinska trta ter drugi sadni grmi in jagodičje.</p>
PT	<p>Ker so okoljska vprašanja vedno bolj pomembna na nacionalni in evropski ravni, je Portugalska v vprašalnik vključila nekaj posebnih značilnosti. Te so vključevale prispevek k trajnostnemu kmetijstvu in nekatera vprašanja v zvezi z okoljskim vedenjem, zlasti z opredelitvijo sklopa pridelovalnih praks, ki se uporabljajo pri pridelavi sadja v povezavi z upravljanjem tal in zaščito pridelkov. Opravljeno je bilo raziskovanje v zvezi z namakano površino, stopnjo/vrsto pridelave, sistemom pridelave in nekaterimi tehnikami pridelave.</p> <p>Ker je med uporabniki veliko zanimanje za seznanjenost z načinom prihoda sadja na trg, je bilo vključeno tudi vprašanje o načinu trženja pridelkov.</p>
RO	<p>V skladu z Direktivo Sveta 2006/110/ES je bila Romuniji odobrena izjema v zvezi s sporočanjem podatkov o: vrstah, starostni skupini in gostoti intenzivnih sadovnjakov. Ob upoštevanju te izjeme in nacionalnih zahtev so bili kot del zgoraj navedenega raziskovanja zbrani podatki o: površini mladih in rodnih intenzivnih sadovnjakov, površini intenzivnih sadovnjakov, ki postajajo nerodni, novozasajenih površinah leta 2007, površini očiščenih intenzivnih sadovnjakov, produktivnosti in skupni pridelavi v zvezi z naslednjimi vrstami dreves: jabolane, hruške, marelice, češnje, slive, breskve, orehi in druga drevesa (lešniki, kostanji, kutine). Kot poskus so bili zbrani podatki o gostoti rodnih intenzivnih sadovnjakov in intenzivnih sadovnjakov, ki postajajo nerodni, ter gostoti mladih intenzivnih sadovnjakov. Ti podatki so bili zbrani kot del letnega raziskovanja o pridelavi rastlin za glavno pridelavo, za katero je bil pristojen nacionalni statistični urad.</p>

	<p>Raziskovanje o pridelavi rastlin za glavno pridelavo temelji na vzorcu 80 000 kmetijskih gospodarstev na ravni razvojne regije (NUTS 2) in ravni okrožja (NUTS 3).</p>
FI	<p>Na Finskem je mogoče te podatke zanesljivo pridobiti z uporabo več različnih virov, saj vsi viri uporabljajo enake identifikacijske številke. Objavljeni statistični podatki se lahko štejejo za zanesljive, ker temeljijo zlasti na podatkih iz registrov celih vzorcev. Telefonski pogovori so prispevali k večji stopnji odziva.</p> <p>Večina podatkov za statistiko sadovnjakov jablan je bila pridobljena iz registrov integriranega administrativnega in kontrolnega sistema (Integrated Administration and Control System – IACS) finske agencije za podeželje. Občinski organi za podeželske dejavnosti vnesejo večino teh podatkov z obrazcev za subvencijo, ki jih izpolnijo kmetje, registrirani v njihovi občini. Zakon o registru podeželskih dejavnosti (1515/1994) določa, da morajo občinski organi obravnavati podatke v tem registru kot zaupne. Tike (finski kmetijski statistični urad) vzdržuje register podeželskih dejavnosti in ima pravico do uporabe administrativnih registrov za pripravo statističnih podatkov.</p> <p>V zvezi z ocenjevanjem potencialnega obsega pridelave so ocene, ki temeljijo na številu dreves, natančnejše od ocen, ki temeljijo na površini. Poleg tega kmetje lažje razvrstijo število, sorto in starost svojega drevja kot površino ali gostoto sajenja.</p> <p>Na podlagi statističnih podatkov iz leta 2002 in pogovorov z zainteresiranimi skupinami iz sektorja je bilo določeno, da se bodo informacije o sorti (in površini) zahtevale le za tržno pomembne sorte. Seznam sort za raziskovanje iz leta 2007 je bil pripravljen na podlagi najpomembnejših sort leta 2002 (22 sort). Dodani sta bili tudi dve novi sorti (rubinola in rajka), ker sta veljali za vedno bolj pomembni. Zaradi severne zemljepisne širine se finske sorte jabolk bistveno razlikujejo od jabolk, pridelanih v celinski Evropi, pri čemer veliko sort, pridelanih na Finskem, ni več pomembnih za tržno kmetijstvo.</p>
SE	<p>Kot končni rok za raziskovanje je bil določen 26. marec. Do takrat je na raziskovalno anketo odgovorilo 76 % kmetijskih gospodarstev. Oddelek za statistiko švedskega sveta za kmetijstvo s tem rezultatom ni zadovoljen. Začeli so se pogovori o načinu zagotovitve večje stopnje odgovora v prihodnosti.</p> <p>Okvir raziskovanja o intenzivnih sadovnjakih nekaterih vrst sadnih dreves predstavljajo kmetijska gospodarstva, ki glede na statistični register kmetij (LBR) gojijo jabolane in/ali hruške, in tudi kmetijska gospodarstva, ki so glede na IACS leta 2007 zaprosila za subvencije za gojenje sadja na najmanj 0,25 hektara. Ciljna populacija raziskovanja so bila kmetijska gospodarstva z intenzivnimi sadovnjaki jablan in/ali hrušk z velikostjo najmanj 0,25 hektara. Ob upoštevanju navedenega je okvirna populacija raziskovanja iz leta 2007 vključevala 369 kmetijskih gospodarstev.</p> <p>Na podlagi pripomb, ki so jih kmetijska gospodarstva predložila v vprašalniku ali po telefonu, se lahko ugotovi, da je bilo na vprašalnik težko odgovoriti. Zato je bila proti koncu obdobja raziskovanja obravnavana možnost poenostavitve raziskovanja. Švedski svet za kmetijstvo je predlagal, da bi morala biti Švedska zaradi majhnih količin hrušk, pridelanih na Švedskem, v prihodnosti izvzeta iz zahteve po raziskovanju v zvezi s hruškami.</p>

4. ZNAČILNOSTI RAZISKOVANJA

4.1. Upoštevana površina sadovnjaka

Na splošno se upošteva neto površina običajnega sadovnjaka. Vendar so nekatere države članice upoštevale bruto površino. V zelo redkih primerih so bila vključena tudi razpršena drevesa.

4.2. Sorte, za katere se opravi raziskovanje (iz zakonodaje EU in drugih zakonodaj)

Analiza deleža posameznih sort v dani vrsti kaže znaten napredek v zvezi s spremembami potrošnikove izbire.

Vse države članice so zagotovile podatke o vsaki sorti, ki je predstavljala več kot 3 % površine vrste.

4.3. Starost

V vseh državah članicah je bila starost drevja izračunana na podlagi časa njihove zasaditve v sadovnjaku (jesen ali pomlad).

4.4. Gostota

V večini držav članic je bila gostota intenzivnih sadovnjakov izračunana na podlagi zasajene površine, v nekaterih državah članicah, kot so Bolgarija, Nemčija, Španija, Francija, Avstrija in Poljska, pa je bila gostota izračunana na podlagi števila dreves na hektar.

4.5. Druge značilnosti

Nekatere države članice so zbrale podatke o drugih značilnostih. Francija in Avstrija sta zbrali na primer podatke o ekološki pridelavi in tržni mreži. Podatki, ki jih je zbrala Francija, so vključevali podatke o pripravi tal, gnojenju, praksah varstva rastlin, starosti lastnika, skupni velikosti kmetijskega gospodarstva in specializaciji, Poljska je zbrala podatke o jagodičevju in češnjah itd.

5. ZBIRANJE IN OBDELAVA PODATKOV (SPREMLJANJE PODATKOV)

Rezultati raziskovanja, ki jih je prejel Eurostat, so bili preneseni v operativno podatkovno zbirko, v kateri so bili pred prenosom v podatkovno zbirko za razširjanje potrjeni.

6. UPORABA PODATKOV (RAZŠIRJANJE PODATKOV)

Rezultati raziskovanja iz leta 2007 so tako kot rezultati predhodnega raziskovanja iz leta 2002 prek Eurostatove podatkovne zbirke za razširjanje brezplačno na voljo vsem uporabnikom, ki imajo dostop do interneta.

7. GLAVNE UGOTOVITVE: ANALIZA REZULTATOV

Povzetek nekaterih rezultatov raziskovanja iz leta 2007 je naveden v Prilogi 4 (glej delovni dokument služb Komisije). V analizo niso bila vključena jabolka in hruške za kuhanje, ker površine, posajene s temi vrstami, niso velike. Povzetek najpomembnejših ugotovitev na podlagi vrste je:

V Španiji, Italiji, na Poljskem, v Grčiji in Franciji je bilo zgoščene 80 % površine sadovnjakov EU-27, posajene z vrstami, za katere se je opravilo raziskovanje. Jablane so najpogosteje gojeno sadno drevje v EU-27, pri čemer zajemajo približno eno tretjino površine, za katero se je opravilo raziskovanje. Citrusi (pomaranče, limone in drobni agrumi) skupaj zajemajo drugo tretjino površine EU-27.

Zaradi širitev na EU-27 se je znatno povečala površina, posajena z namiznimi jabolki, manj pa druge površine, za katere se je opravilo raziskovanje. Površina, posajena z jablanami, se je povečala več kot 2,4-krat zlasti zaradi poljskih⁴ in romunskih sadovnjakov jablan. Površine z breskvami so se povečale za 13 %, površine s hruškami pa za 17 %. Pomembnejše je bilo 27-odstotno povečanje površine z marelicami. Povečanje površin z agrumi zaradi zadnjih dveh širitev ni veliko (približno 1 %).

V EU-27 so največje pridelovalke jabolk Poljska (165 715 ha), Romunija (60 494 ha), Italija (55 225 ha) in Francija (40 113 ha). Celotna površina sadovnjakov jablan EU-15 se je med obema raziskovanjema zmanjšala za 11 %. Površina v Italiji se je nekoliko povečala, medtem ko se je površina v Franciji zmanjšala za 16 %.

Največje površine sadovnjakov hrušk v EU-27 so v Italiji (32 075 ha), Španiji (25 845 ha), na Portugalskem (9 228 ha) in v Belgiji (7 225 ha). V obdobju 2002–2007 se je celotna površina EU-15, posajena s hruškami, zmanjšala za skoraj 13 %.

V EU-27 so največje površine, posajene z breskvami, v Španiji (75 118 ha), Italiji (63 754 ha), Grčiji (34 127 ha) in Franciji (14 308 ha). V Španiji in Italiji sta skupaj dve tretjini celotne površine EU-27. Španija je edina država članica EU-15, v kateri se je površina sadovnjakov breskev povečala; celotna površina EU-15, posajena z breskvami, se je zato zmanjšala za približno 6 %.

Največja površina sadovnjakov marelic je v Španiji (18 700 ha), sledijo pa ji Italija (15 649 ha), Francija (13 804 ha) in Madžarska (4 999 ha). V Španiji in Italiji je več kot pol celotne površine EU-27, posajene s sadovnjaki marelic. Celotna površina v Italiji je ostala skoraj nespremenjena, v vseh drugih državah članicah pa se je zmanjšala, razen v Avstriji, kjer se je znatno povečala (za 26 %).

V Španiji je 55 % površine sadovnjakov pomaranč EU-27 (158 824 ha). Površina 73 786 ha v Italiji predstavlja eno četrtino celotne površine EU-27. Druge države članice s sadovnjaki pomaranč, za katere se je opravilo raziskovanje, so Grčija, Portugalska, Ciper in Francija, v katerih je skupno le 20 % sadovnjakov pomaranč v EU-27. Celotna površina sadovnjakov pomaranč EU-15 se je med letoma 2002 in 2007 povečala za 10 % zaradi povečanja v Španiji in na Portugalskem. V drugih državah članicah so se površine sadovnjakov pomaranč nekoliko zmanjšale.

⁴ Na velikem delu te površine se pridelujejo jabolka, ki so obdelana, zato ne vključuje le „namiznih jabolk“, kot določa Direktiva 2001/109. Razlog je nezmožnost ločevanja med površinami, posajenimi z namiznimi jabolki, in površinami, posajenimi z jabolki za obdelavo, na Poljskem.

Več kot 60 % površine EU-27 predstavljajo sadovnjaki limonovcev v Španiji (39 859 ha). Druga največja površina sadovnjakov limonovcev (16 634 ha) je v Italiji in predstavlja približno eno četrtno površine EU-27. Tretja največja površina je v Grčiji (8 %). Površine na Cipru, Portugalskem in v Franciji skupaj predstavljajo le zelo majhen delež površine EU-27 (približno 1 % ali manj v posamezni državi članici). Ker se je povečala le površina na Portugalskem, medtem ko so se vse druge površine zmanjšale, se je celotna površina, posajena z limonovci, v EU-15 zmanjšala.

V Španiji je 116 225 ha, posajenih z drobnoplodnimi citrusi, kar predstavlja tri četrtine površine sadovnjakov drobnoplodnih citrusov EU-27. Naslednja največja pridelovalka je Italija z le 21 998 ha, kar je približno 15 % celotne površine EU-27. Površina se je povečala v Španiji in Grčiji, v Italiji pa se je zmanjšala za toliko, kot se je povečala v obeh navedenih državah. Zato je celotna površina sadovnjakov drobnoplodnih citrusov ostala približno enaka.

Med letoma 1997 in 2002 se je površina sadovnjakov EU-15 zmanjšala za približno 187 700 ha (relativno 15 %). Zmanjšanje je bilo veliko zlasti v primeru jablan in breskev (v absolutnih vrednostih in glede na celotno površino, posajeno s tema vrstama). Vendar se je povečala površina z drobnoplodnimi citrusi (zlasti zaradi znatnega povečanja v Španiji). Površine, posajene s sadnim drevjem, so se v vseh državah članicah, razen na Finskem, zmanjšale. Ta padajoči trend se je nadaljeval tudi med letoma 2002 in 2007.

Med letoma 2002 in 2007 se je celotna površina sadovnjakov EU-15, za katere se je opravilo raziskovanje, zmanjšala za 37 621 ha (relativno 4 %). Površina, posajena s pomarančami, se je povečala za 10 %, površina, posajena z drobnimi agrumi, pa je ostala približno enaka. Druge površine s sadnim drevjem so se zmanjšale za 5 % do 13 %. Povzetek najpomembnejših ugotovitev na podlagi držav članic (EU-15) je:

V nekaterih državah članicah se je celotna površina, za katero je bilo opravljeno raziskovanje, povečala. Celotna površina sadovnjakov, za katere se je opravilo raziskovanje, se je povečala na Danskem (za 6 %), v Avstriji (za 4 %) in Španiji (za 3 %). Na Danskem so se vse površine, za katere se je opravilo raziskovanje (jablane in hruške), povečale. V Avstriji se je površina sadovnjakov breskev zmanjšala za eno četrtno, medtem ko so se vse druge površine, za katere se je opravilo raziskovanje, povečale. Znatno se je povečala tudi površina sadovnjakov marelic (26 %). V Španiji se je znatno povečala površina, posajena s pomarančami (21 %), nekoliko manj pa površine, posajene z breskvami in drobnoplodnimi citrusi. Druge površine, za katere se je opravilo raziskovanje, so se zmanjšale, pri čemer se je zlasti znatno zmanjšala površina, posajena z jablanami (zmanjšanje za eno tretjino).

V nekaterih drugih državah članicah so se zmanjšale celotna površina, za katero se je opravilo raziskovanje, in površine vseh vrst sadnega drevja, za katero se je opravilo raziskovanje. Celotna površina se je znatno zmanjšala v Franciji, na Finskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu (med 15 in 20 %), medtem ko so v Luksemburgu intenzivni sadovnjaki sadnega drevja za trg skoraj v celoti izginili. V Nemčiji in na Irskem se je celotna površina, za katero se je opravilo raziskovanje, zmanjšala neznatno (za manj kot 1 %).

V ostalih državah članicah se je celotna površina sadovnjakov, posajena z vrstami, za katere se je opravilo raziskovanje, zmanjšala, čeprav se je površina za nekatere vrste, za katere se je opravilo raziskovanje, povečala. V Grčiji se je površina, posajena z drobnoplodnimi citrusi, povečala na primer za eno tretjino, medtem ko so se vse druge površine zmanjšale. V Italiji se je celotna površina zmanjšala za 8 %. Površine sadovnjakov jablan in marelic so se nekoliko povečale, površine sadovnjakov drugih vrst pa nekoliko zmanjšale. Zelo so se zmanjšale

površine, posajene z drobnoplodnimi citrusi (22 %), hruškami (17 %) in breskvami (13 %). Na Portugalskem se je zelo povečala površina, posajena z limonovci, medtem ko so se druge površine zmanjšale, nekatere od njih znatno (breskve in marelice). V Belgiji in na Nizozemskem se je celotna površina zmanjšala za približno 4 % zaradi skupnega učinka zmanjšanja površine sadovnjakov jablan in povečanja površine sadovnjakov hrušk.

8. SKLEPNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

V primerjavi s prejšnjimi raziskovanji je napredek po letu 2002 v zvezi s „površino upoštevanih sadovnjakov“ opazen. Spet so skoraj vse države članice predložile rezultate raziskovanja iz leta 2007 glede neto površine sadovnjakov („neto površina“ je površina, posajena le z drevjem).

Ob upoštevanju navedenih izboljšav, zlasti v zvezi s splošno uporabo pojma neto površin, se lahko raziskovanje iz leta 2007 šteje za splošno zadovoljivo. V zvezi s prihodnjimi raziskovanji je treba obravnavati posodobitev seznama sort in šifer ter usklajitev mejnih vrednosti. Preučiti je treba opredelitev sinergij z drugimi statističnimi dejavnostmi in/ali uporabo upravnih virov.

Ob upoštevanju povzetkov mnenj držav članic, ki so jih navedle v nacionalnih poročilih, Komisija ugotavlja, da države članice niso imele večjih težav pri izvedbi raziskovanja. To raziskovanje zagotavlja zanesljivo oceno sadovnjakov EU v zvezi s sedmimi vrstami (v nekaterih državah članicah celo več), ki jih obravnava zakonodaja EU.

Poleg tega večina držav članic meni, da je raziskovanje zelo uporabno, ker zagotavlja informacije o zelo pomembnem kmetijskem sektorju in informacije, ki so zelo uporabne za druge statistične namene, kot je kmetijsko knjigovodstvo.